

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20 Ocak 2015
Sayı: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	21 Ocak 2015		2/225	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Ün.Sek.Yrd.	Ün.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
20 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
20 Kasım 2015
No: 4207

GENEL GEREKÇE

Son dönemlerde suça sürüklenmiş çocuklara ilişkin yaşanan gelişmeler ve basına yansıyan olaylarla ilgili kamuoyunda yer alan olumsuz ifadeler, kanuna açık ayrılıklar oluşturmakta ve çocukların mağduriyetine yol açmaktadır.

Çocuklara ilişkin kullanılan “suçlu çocuk” ifadeleri kanuna ve evrensel hukuk prensiplerine açık aykırılık taşımaktadır. Çocuklar suçlu değil, suça sürüklendiği şüphelenilen veya suça sürüklendiği iddia edilen çocuklar olabileceği gerçeği görülmeli ve bu hassasiyet içerisinde hareket edilmelidir. Çocuklarla ilgili olan her şeyin her toplum için birincil sırada önemli olduğu unutulmamalıdır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. Maddesine göre bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır. Türk Ceza Hukuku sistemine göre de masumiyet karinesi benimsenmiş ve bir suç işlediği kuşkusuyla Cumhuriyet Savcılığı ve onun emri altında kolluk güçleri (polis, jandarma) tarafından soruşturulan kişiye şüpheli denirken, eğer bu kişi hakkında ceza davası açılır ise bu aşamadan itibaren sanık olarak adlandırılmıştır. Masumiyet karinesi yetişkinler için korunurken çocuklar için bir ayrım benimsenmemiş ve soruşturma aşamasında da kovuşturma aşamasında da suça sürüklenen çocuk kavramı benimsenmiştir. Soruşturma aşaması ile kovuşturma aşamasının ayrı tutulmaması Anayasanın 10. Maddesi ile güvence altına alınmış olan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Masumiyet karinesi en hassas yaklaşılması gereken çocuklarımız için de vurgulanmalı ve soruşturma aşaması için “suça sürüklendiği şüphelenilen çocuk”, kovuşturma aşamasında ise “suça sürüklendiği iddia edilen çocuk” kavramları benimsenmelidir.

Türkiye’nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları sözleşmesi de çocuğun suçlu değil suça itilmiş olduğunu kabul etmiştir. Bu doğrultuda 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununda “suça sürüklenen çocuk kavramı” kabul edilmiştir.

Suça sürüklenme şüphesi olan ve suça sürüklendiği iddia edilen çocuklarımız hakkında basına yansıyan haberlerde ne yazık ki “suç makinesi” sözcüğü dahi kullanılmaktadır. Bir kişinin “Suç makinesi” olarak lanse edilmesi diğer bir açık ihlaldir. O kişinin bırakın çocuk olmasını 18 yaşından büyük bir kişi olması halinde dahi böyle bir ifade kesinlikle kullanılamaz. Bu durum Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ceza hukukunun evrensel ilkelerinden olan Masumiyet karinesine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasanın 38. Maddesine göre de “Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.” Kanun yapıcı çocuklarımız için kullanılan sözcükleri en hassas düzeyde seçmeli ve bu tavrıyla da kamuoyunun dikkatini çekmelidir.

Soruşturma aşamasında veya yargılama aşamasında, hatta tedbir kararı alınmış olsa dahi bu kişilerin henüz çocuk olduğu asla unutulmamalıdır. Yetişkinler için masumiyet karinesi çerçevesinde ayrıma tutulan kavramlar çocuklarımız için de uygulanmalıdır. Bu nedenlerle 5395 Sayılı Kanunun 18 maddesinde geçen tüm “suça sürüklenen çocuk” kavramlarının soruşturma ve kovuşturma evresi için ayrı düzenlenmesi amacıyla kanun teklifi hazırlanmıştır.

ÇOCUK KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 1. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 2. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. Maddesinin 1. fıkrasının a bendinin 2. Alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. Suça sürüklendiği şüphelenilen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma yapılan çocuğu"

MADDE 4- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. Maddesinin 1. fıkrasının a bendinin 2. Alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"3.Suçta sürüklendiği iddia edilen çocuk: Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında yapılan soruşturma sonucunda kovuşturma başlatılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuğu,"

MADDE 5- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. Maddesinin 1. Fıkrasının c bendinde de geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 11. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 12. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 13. Maddesinin 1. fıkrasında geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 15. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 20. Maddesinin 1. fıkrasında geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 24. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 26. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 30. Maddesinin 1. Fıkrasının a bendinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen" şeklinde, 30. Maddenin 1. Fıkrasının c bendinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 31. Maddesinin 2. fıkrasında geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 34. Maddesinin 1. Fıkrasının b bendinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 37. Maddesinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 39. Maddesinin 2. Fıkrasının e bendinde geçen "suça sürüklenmesi" kavramı "suça sürüklendiği iddia edilmesi" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 49. Maddesinin 1. Fıkrasının a bendinde geçen "suça sürüklenen" kavramı "suça sürüklendiği şüphelenilen veya iddia edilen" şeklinde değiştirilmiştir.